

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА



2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Валютно-фінансова інтеграція ЄС

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

(код і назва спеціальності (тей))

Спеціалізація: (за наявності) немає

Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

(назва ОПП/ОНП)

Робоча програма навчальної дисципліни «Валютно-фінансова інтеграція ЄС». – Одеса: ОНУ, 2022. – 20 с.

Розробники: *Ніколаєв Ю.О.*, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри



(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПШ

(Тетяна РОДІОНОВА)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)
Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від «30» 08 2022 р.

Голова НМК

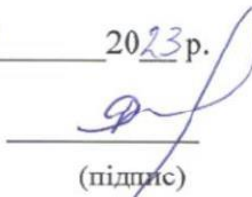


(Олег ХОРОШИЛОВ)
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри світового господарства і МЕН

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри



(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів - 2 змістових модулів – 2	Галузь знань: 29 – Міжнародні відносини Спеціальність: 292 – Міжнародні економічні відносини Спеціалізації: - _____ (назва) Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	<i>за вибором студента</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	-
		<i>Семестр</i>	
		1-й	-
		<i>Лекції</i>	
		8	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		22 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	-
Форма підсумкового контролю: Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - оволодіння студентами теоретичними знаннями та набуття ними практичних навичок фахової діяльності в умовах валютно-фінансової інтеграції ЄС, з використанням методів та інструментарію ефективного управління на всіх рівнях економічної системи – глобальному, транснаціональному, національному, регіональному, місцевому, галузевому, міжфірмовому, внутрішньофірмовому.

Завдання дисципліни:

-охарактеризувати окремі форми МЕВ в умовах валютно-фінансової інтеграції ЄС;

- набуття навичок аналізу сучасного стану валютно-фінансової інтеграції та можливостей використання закордонного досвіду валютно-фінансової інтеграції в Україні;

- опанування базовими принципами сучасних теоретичних моделей валютно-фінансової інтеграції та практикою формування умов для економічного зростання країн в умовах валютно-фінансової інтеграції;

-набуття навичок аналізу економічних мотивів і чинників виникнення ринкових дисбалансів в умовах валютно-фінансової інтеграції.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ІК: Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

а) загальних (ЗК):

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) спеціальних (фахових) (СК):

СК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

СК 4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.

СК 5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науковотехнологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

ПРН 9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів,

трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.

ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: основні риси та структуру валютно-фінансової інтеграції; суть валютно-фінансової інтеграції міжнародного бізнесу; структуру та ознаки валютно-фінансової інтеграції ЄС; стан і перспективи сучасних інтеграційних в ЄС;

вміти: аналізувати дію законів валютно-фінансової інтеграції; проводити порівняльний аналіз щодо загроз та переваг для підприємств при виході на різні сегменти міжнародних товарних, фінансових, валютних ринків ЄС; визначати показники обсягу, динаміки, результативності та ефективності діяльності ЄС.

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль1. Міжнародні економічні відносини в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС

Тема 1. Сучасна світова економіка та валютно-фінансова інтеграція ЄС.

Основні риси сучасної міжнародної економічної системи. Національна економічна політика. Національні валютні системи. Урядове регулювання міжнародної торгівлі та інвестицій. Міжнародна мобільність продуктивних факторів.

Національні інтереси та міжнародна торгівля. Національні вигоди від міжнародної торгівлі. Внутрішня спеціалізація та міжрегіональна торгівля. Інтереси споживачів. Інтереси міжнародних компаній. Аргументи проти зовнішньої торгівлі.

Тема 2. Сучасний етап валютно-фінансової інтеграції ЄС.

Суб'єкти МЄВ на макро- і мікрорівні. Значення окремих форм МЄВ у світовій економіці. Основні класифікації країн в міжнародній економіці. Особливості сучасного етапу розвитку МЄВ. Сутність транснаціоналізації світового простору та її основні економічні прояви. Критика процесу транснаціоналізації світового простору з боку розвинених країн та країн, що розвиваються.

Тема 3. Транснаціональний рух капіталу як чинник розвитку валютно-фінансової інтеграції ЄС.

Економічний зміст та основні форми транснаціонального руху капіталу. Економічний зміст прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Правило Вальраса. Теорії прямих іноземних інвестицій. Теорія інтерналізації та еkleктична теорія. Форми іноземних інвестицій. Прямі та портфельні інвестиції. Фактори ПІІ. Мотиви

експорту та імпорту капіталу. Етапи просування та організаційні форми ПП. Фактори, що визначають особливості ПП в сучасних умовах. Особливості регіонального та галузевого розподілу ПП в сучасних умовах. Нові форми інвестування в сучасних умовах. Природа та зміст ризиків ПП. Політичні та економічні ризики ПП. Управління ризиками ПП. Діяльність спеціалізованих національних та міжнародних організацій щодо страхування ризиків ПП.

Тема 4. Проблеми глобальних дисбалансів в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС.

Причини виникнення глобальних дисбалансів в умовах транснаціоналізації світового простору. Динаміка курсів основних валют і вартості валютних резервів різних країн в епоху транснаціоналізації. Взаємозалежність торгівельних потоків й взаємних інвестицій від валютних, кредитних і фондових ризиків, які пов'язані із глобальними дисбалансами. Ризики глобальної незбалансованості для України. Діяльність суверенних фондів у контексті проблеми глобальних дисбалансів. Роль суверенних фондів у вирішенні "парадокса заощаджень". Ключові політико-економічні доктрини корекції глобальних дисбалансів.

Змістовний модуль 2. Транснаціональні стратегії валютно-фінансової інтеграції

Тема 5. Обумовленість інтеграційних та дезінтеграційних процесів в ЄС.

Еволюція інтеграційних процесів. Основні етапи міжнародної інтеграції. Економічна обґрунтованість економічної інтеграції. Переваги і недоліки. Умови і передумови економічної інтеграції. Показники інтенсивності розвитку економічної інтеграції. Стадії та етапи регіональної інтеграції. Приклади інтеграційних об'єднань. Вплив транснаціоналізації світового простору на інтеграційні та дезінтеграційні процеси.

Тема 6. Заходи міжнародних організацій та національних урядів щодо протидії наслідкам валютно-фінансової інтеграції ЄС.

Діяльність міжнародних економічних організацій (МВФ, Світовий банк, Світова організація торгівлі) в умовах транснаціоналізації світового простору. Цілі та наслідки зустрічей «групи семи» та «групи двадцяти» (G-7, G-20). Антикризові стратегії урядів та національних банків промислово-розвинутих держав щодо недопущення нової світової економічної кризи. Динаміка процентних ставок, ліквідність банківської системи і грошова емісія у країнах Європейського Союзу, Азії та Північної Америки. Заходи міжнародних організацій та національних урядів щодо протидії наслідкам глобальних дисбалансів.

Тема 7. Стратегії країн, що розвиваються, в умовах валютно-фінансової інтеграції ЄС.

Чинники економічного зростання країн, що розвиваються, в умовах транснаціоналізації світового простору: основи міжнародної конкурентоспроможності країн, залежність добробуту країн від цін на енергоресурси, «прокляття природ-

них ресурсів». Регіональні особливості економічного зростання у країнах, що розвиваються. Характерні риси, мета та механізми реалізації валютно-кредитної, фінансової і бюджетної політики країн, що розвиваються, на початку XXI століття. Динаміка відсоткових ставок, ліквідність банківської системи і грошова емісія у країнах, що розвиваються.

Тема 8. Корпоративна соціальна відповідальність в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС.

Сутність корпоративної соціальної відповідальності. Корпоративна соціальна відповідальність й державне регулювання з погляду теореми Коуза. Сфери корпоративного регулювання і можливості держави. Легітимність і захищеність прав власності як необхідний інструмент побудови системи корпоративної соціальної відповідальності. Соціальний капітал і суспільна ефективність корпоративної соціальної відповідальності: формальний аналіз. Практика корпоративної соціальної відповідальності в епоху транснаціоналізації світового простору.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усьо- го	у тому числі				Усьо- го	у тому числі			
л		п/с	лаб	ср	л		п/с	лаб	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Міжнародні економічні відносини в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС.										
Тема 1. Сучасна світова економіка та валютно-фінансова інтеграція ЄС.	10	1	2	0	7	-	-	-	-	-
Тема 2. Сучасний етап валютно-фінансової інтеграції ЄС.	10	1	2	0	7	-	-	-	-	-
Тема 3. Транснаціональний рух капіталу як чинник розвитку валютно-фінансової інтеграції ЄС.	13	1	4	0	8	-	-	-	-	-
Тема 4. Проблеми глобальних дисбалансів в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС. Контрольна робота за ЗМ1.	13	1	4	0	8					
Разом за змістовим модулем 1	46	4	12	0	30	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Транснаціональні стратегії валютно-фінансової інтеграції.										
Тема 5. Обумовленість інтеграційних та дезінтеграційних процесів в ЄС.	10	1	2	0	7	-	-	-	-	-
Тема 6. Заходи міжнародних організацій та національних урядів щодо протидії наслідкам валютно-фінансової інтеграції ЄС.	10	1	2	0	7	-	-	-	-	-
Тема 7. Стратегії країн, що розвиваються, в умовах валютно-фінансової інтеграції	11	1	2	0	8	-	-	-	-	-

ЄС.										
Тема 8. Корпоративна соціальна відповідальність в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС. Контрольна робота за ЗМ2.	13	1	4	0	8	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	44	4	10	0	30	-	-	-	-	-
Усього годин	90	0	22	0	60	-	-	-	-	-

**5.Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.**

6.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасна світова економіка та валютно-фінансова інтеграція ЄС. Виконання практичного завдання за темою.	2
2	Сучасний етап валютно-фінансової інтеграції ЄС. Виконання практичного завдання за темою.	2
3	Транснаціональний рух капіталу як чинник розвитку валютно-фінансової інтеграції ЄС. Виконання практичного завдання за темою.	4
4	Проблеми глобальних дисбалансів в епоху транснаціоналізації світового простору. Виконання практичного завдання за темою. Контрольна робота за ЗМ1.	4
5	Обумовленість інтеграційних та дезінтеграційних процесів в ЄС. Виконання практичного завдання за темою.	2
6	Заходи міжнародних організацій та національних урядів щодо протидії наслідкам валютно-фінансової інтеграції ЄС. Виконання практичного завдання за темою.	2
7	Стратегії країн, що розвиваються, в умовах валютно-фінансової інтеграції ЄС. Виконання практичного завдання за темою.	2
8	Корпоративна соціальна відповідальність в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС. Виконання практичного завдання за темою. Контрольна робота за ЗМ2.	4
	Разом	22

**7.Теми лабораторних занять
Лабораторні заняття не передбачені.**

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Сучасна світова економіка та валютно-фінансова інтеграція ЄС. / Підготовка до практичного заняття.	7
2	Сучасний етап валютно-фінансової інтеграції ЄС. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	7
3	Транснаціональний рух капіталу як чинник розвитку валютно-фінансової інтеграції ЄС. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	8
4	Проблеми глобальних дисбалансів в епоху транснаціоналізації світового простору. / Підготовка до практичного заняття.	8
5	Обумовленість інтеграційних та дезінтеграційних процесів в ЄС. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	7
6	Заходи міжнародних організацій та національних урядів щодо протидії наслідкам валютно-фінансової інтеграції ЄС. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	7
7	Стратегії країн, що розвиваються, в умовах валютно-фінансової інтеграції ЄС. / Підготовка до практичного заняття.	8
8	Корпоративна соціальна відповідальність в епоху валютно-фінансової інтеграції ЄС. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	8
	Разом	60

9. Методи навчання

У процесі проведення практичних та інших видів навчальних занять будуть використані наступні методи навчання:

а) Словесні: усні презентації (аналітико-дослідницькі, інформативні візуалізації, презентації з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання;

б) Наочні: практичні ілюстрації (у тому числі мультимедійні інформативні блоки), демонстрація, метод безпосереднього спостереження, захист результатів власних досліджень;

в) Проблемно-орієнтовані: вправи; тренувальні вправи; творчі вправи; розв'язання розрахункових задач; виконання дослідів; ділові ігри; рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (реферати, есе).

10.Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Для поточного контролю (за кожною темою курсу окремо) будуть використані наступні методи оцінювання: поточне оцінювання усних відповідей і письмових завдань, а також завдань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Для періодичного контролю (за кожним змістовним модулем) будуть використані наступні методи оцінювання: усне опитування, контрольна письмова робота, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, захист результатів практичних робіт, оцінювання доповідей, бланкове тестування, оцінювання есе, оцінювання отриманих практичних навичок.

Для підсумкового контролю (заліку з навчальної дисципліни в цілому) будуть використані наступні методи оцінювання: усний опит, письмовий опит, тестування, оцінювання портфоліо, захист проєктів.

Критерії оцінювання результатів навчання - це ознака, на основі якої проводиться оцінювання цих результатів і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень студентів і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено конкретні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни “Транснаціоналізація світового простору”.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ “ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ
СВІТОВОГО ПРОСТОРУ”**

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання.

	незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу, робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані вміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Максимана кількість балів за заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Середній бал за всі заняття (завдання)
Змістовний модуль 1			
Поточний контроль під час практичних занять	100	8	100
Поточний контроль самостійної роботи	100	15	100
Контрольна робота за змістовим модулем	100	1	100
Усього за змістовим модулем 1 (середній бал)	100	24	100
Змістовний модуль 2			
Поточний контроль під час практичних занять	100	7	100

Поточний контроль самостійної роботи	100	15	100
Контрольна робота за змістовим модулем	100	1	100
Усього за змістовим модулем 2 (середній бал)	100	23	100
Підсумковий контроль (залік)	100	1	100
Підсумкова кількість балів (середній бал)	100	48	100

11. Питання для підсумкового контролю

1. Базові індикатори соціальної, економічної та екологічної підсистем. Їх приведення до нормованого виду.
2. Сутність та функції економічної науки. Потреби. Види потреб.
3. Методи економічного дослідження.
4. Основні питання, принципи та проблеми економічної науки.
5. Економічні ресурси.
6. Особливості економічних законів. Класифікація економічних законів. Економічні закони різних рівнів господарювання.
7. Поняття «системи» та «економічної системи». Типи економічних систем.
8. Поняття натурального та товарного господарства.
9. Розвиток товарно-обмінних відносин.
10. Товар та його властивості.
11. Агреговані та інтегровані індикатори екологічної підсистеми регіонів і порядок їх розрахунку.
12. Походження грошей. Сутність грошей. Функції грошей.
13. Поняття економічної та юридичної категорії «власність». Основні типи та форми власності.
14. Поняття «ринок». Умови формування (виникнення) ринку. Види ринку. Функції ринку.
15. Структура ринку. Переваги та недоліки ринку.
16. Поняття «попит». Види попиту. Закон попиту. Нецінові фактори ринкового попиту. Еластичність попиту.
17. Поняття «пропозиції». Закон пропозиції. Нецінові фактори ринкової пропозиції. Еластичність пропозиції.
18. Ринкова рівновага.
19. Агреговані та інтегровані індикатори соціальної та економічної підсистем регіонів, порядок їх розрахунку.
20. Поняття «монополії». Її ціль. Види монополій. Моделі сучасного ринку.
21. Позитивні та негативні сторони монополії. Регулювання монополії.
22. Конкуренція та її види.
23. Поняття «витрат». Класифікація витрат. Види витрат.
24. Поняття прибутку; валовий дохід, граничний дохід, бухгалтерський прибуток,

- економічний прибуток, нормальний прибуток, монопольний і засновницький прибуток.
25. Основні функції прибутку. Фактори, що впливають на утворення прибутку.
 26. Фактори, що впливають на формування прибутку.
 27. Індекс соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів, порядок його розрахунку.
 28. Рентабельність виробництва. Її показники.
 29. Сутність та форми капіталу.
 30. Основний капітал та його аналіз.
 31. Оборотний капітал та його аналіз.
 32. Оцінка капіталу.
 33. Загальна характеристика макроекономічних показників.
 34. ВВП та методи його розрахунку. Номінальний і реальний ВВП.
 35. Сутність SWOT-аналізу.
 36. SWOT-аналіз стану соціо-економіко-екологічної системи регіонів, методика його проведення.
 37. Поняття економічного росту. Типи економічного росту. Темпи росту. Засоби виміру економічного росту. Фактори економічного росту. Нерівномірність економічного росту.
 38. Вимір та наслідки безробіття.
 39. Структура економічних циклів: сутність та загальні риси. Типи циклів. Опис циклу.
 40. Сутність фінансів. Функції фінансів.
 41. Державний бюджет і бюджетна політика. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Види державного боргу.
 42. Сутність податків і податкової системи. Види і групи податків. Функції податків. Крива Лаффера.
 43. Сутність кредитної системи. Функції кредитної системи. Рівні (ланки) кредитної системи.
 44. Індекс людського розвитку території регіону, його розрахунок і аналіз.
 45. Сутність грошової маси. Попит та пропозиція на гроші.
 46. Сутність цінних паперів. Види цінних паперів. Ринок цінних паперів.
 47. Поняття ціни. Функції ціни. Типи цін. Види цін.
 48. Робоча сила, праця та її продуктивність.
 49. Ринок праці: функції та механізм дії. Криві попиту та пропозиції на працю. Сукупний попит та пропозиція на працю.
 50. Поняття «зайнятість» та «безробіття». Види безробіття.
 51. Заробітна плата та її розмір. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми та системи заробітної плати.
 52. Стратегія сталого розвитку, її індикатори.
 53. Порядок розробки стратегічних напрямків, цілей та завдань для досягнення сталого розвитку території.
 54. Сутність інвестицій. Ознаки класифікації інвестицій. Джерела фінансування інвестиційної діяльності. Напрямки інвестицій.

- 55.Сутність проектного аналізу. Проектний цикл.
- 56.Вартість грошей у часі. Складний відсоток та дисконтування.
- 57.Показники ефективності у проектному аналізі.
- 58.Міжнародний розподіл праці та його фактори.
- 59.Два типи торгової політики. Позитивні і негативні сторони протекціонізму і фритредерства.
- 60.Поняття і форми міжнародної міграції капіталу. Класифікація форм міжнародного руху капіталу. Мотиви ввозу-вивозу капіталу.
- 61.Міжнародна міграція трудових ресурсів.
- 62.Сутність валюти і валютної системи. Валюта і її типи. Валютний курс і його роль в економіці.
- 63.Сутність міжнародної економічної інтеграції. Передумови інтеграції. Характерні риси економічної інтеграції країн. Переваги і недоліки міжнародної економічної інтеграції.
- 64.Класифікація країн і глобальних проблем сучасності.
- 65.Проблема економічної відсталості.
- 66.Демографічна проблема.
- 67.Проблеми продовольства.
- 68.Проблема ресурсів.
- 69.Еколого-економічна проблема.
- 70.Структура і динаміка процесів впровадження, реалізації та моніторингу стратегії сталого розвитку.

12.Розподіл балів, які отримують студенти

За кожен модуль оцінка розраховується за 100-бальною шкалою. Кожна модульна контрольна робота оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка за кожний змістовний модуль розраховується як середня арифметична з п'яти 100-бальних оцінок: оцінок за кожну з чотирьох тем і оцінки за модульну контрольну роботу. Підсумкова оцінка за всі два змістовні модулі даної дисципліни розраховується як середня арифметична з фінальних оцінок за кожний змістовний модуль. **Фінальною оцінкою за поточний контроль є підсумкова (середня арифметична) оцінка за всі два змістовні модулі.**

Окремо проводиться **підсумковий контроль**, який оцінюється за 100-бальною шкалою.

Фінальна (залікова) оцінка з навчальної дисципліни – це середня арифметична з фінальної оцінки за поточний контроль та оцінки за підсумковий контроль.

Поточний контроль										Підсумковий контроль	Фінальна (залікова) оцінка з навчальної дисципліни
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	Контр. робота	T5	T6	T7	T8	Контр. робота		
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Все необхідне навчально-методичне забезпечення міститься в GOOGLE-класі за адресою: <https://classroom.google.com/c/NTk1MDg3OTc4MTAz> Код курсу – azfmxis

До складу вказаного вище навчально-методичного забезпечення курсу відносяться:

-Навчально-методичний посібник: Насадюк І.Б. Валютно-фінансова інтеграція ЄС: навчально-методичний посібник / І.Б. Насадюк – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – 237 с.;

- Робоча програма навчальної дисципліни;

-Силабус;

-Навчально-методичні матеріали для лекцій, конспекти (тексти, схеми) лекцій;

-Мультимедійні презентації;

-Методичні вказівки (рекомендації) щодо самостійного вивчення дисципліни;

-Навчально-методичні матеріали для поточного, періодичного і підсумкового контролю.

14.Рекомендована література

Основна

1. Мазур О. Основи економіки: Теорія і практикум. – К.: Лібра, 2019. – 478 с.
2. Марушеський Г. Б. Етика збалансованого розвитку: монографія. Київ: Центр екологічної освіти та інформації, 2022. 440 с.
3. Мельник Л. Г. Основи стійкого розвитку: посібник для перепідготовки фахівців. Суми: Університетська книга, 2019. 325 с.
4. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку. Пер. з англ. К.: Інтелсфера, 2021. 312 с.
5. Караваєва Н. В., Карнан Р. В., Коцко Т. А та ін. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2020. 384 с.
6. Методи оцінки екологічних втрат: монографія/ За ред. д.е.н. Л. Г. Мельника та к.е.н. О. І. Корінцевої. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2021. 288 с.
7. Базилевич В. Економічна теорія. Політекономія. Підручник. (13-те вид.). – К.: Знання-Прес, 2019. – 729 с.
8. Гальчинський А. Економічна теорія. Підручник. (5-ге вид.) –К.: Вища школа, 2019. - 503 с.
9. Горлач М. Економічна теорія. Підручник. (7 вид.) – К.: ЦУЛ, 2019. – 532 с.
10. Предборський В. Економічна теорія. Підручник. (5-те вид.) – К.: ЦУЛ, 2019. – 784 с.
11. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. / Л. Г.Мельник та ін. Суми: "Університетська книга", 2020. 654 с.

Додаткова

1. Корецький М. Економічна теорія. Навчальний посібник. (6-те вид.). - К.: ЦУЛ, 2019. – 256 с.
2. Андрусь О. Економічна теорія. Ключові питання. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2019. – 536 с.
3. Андрусь О. Економічна теорія. Практикум. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2020. – 480 с.
4. Юрій С. Економічна теорія: політична економія. Підручник. – К.: Кондор, 2020. – 604 с.
5. Zadoia A. International investment position in the system of the foreign economic activity indicators of the country [Електронний ресурс]//Academic review. – 2020.–V.2.–P.77-85. – Режим доступу: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2020/2/abstracts2020-2/9.pdf>
6. Vartanian P. R. et al. International Investment Position and Exchange Rate in Brazil: An Application of the GrubelandLloyd Index. [Електронний ресурс] // Empirical Economics Review 9(4). – 2019. – Режим доступу: https://www.mackenzie.br/fileadmin/ARQUIVOS/Public/6-pos-graduacao/upm-higienopolis/mestrado-doutorado/economia_mercados.pdf

7. Yongding Y. The reemergence of the issue of US 'external sustainability' and what should be China's responses //China Economic Journal. – 2022. – V. 15. – No 3. – P.263-276. - <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17538963.2022.2117167?scroll=top&needAccess=true>
8. Azmeh S., Foster C., Echavarri J. The international trade regime and the quest for free digital trade //International Studies Review. – 2020. – V. 22. – No 3. – P. 671-692. - <https://academic.oup.com/isr/article/22/3/671/5564378>
9. Zhang D. et al. Economic policy uncertainty in the US and China and their impact on the global markets //Economic Modelling. – 2022. – V. 79. – P. 47-56. - <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264999318303936>
10. Chen L., Du Z., Hu Z. Impact of economic policy uncertainty on exchange rate volatility of China //Finance Research Letters. – 2022. – V. 32. – P. 101-116. - <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1544612319306038>

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Сайти бібліотек:

- 1.1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - nbuv.gov.ua
- 1.2. Національна (парламентська) бібліотека України імені Ярослава Мудрого – nlu.org.ua
- 1.3. Електронна наукова бібліотека КНЕУ імені М.В. Довнар-Запольського – lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_bibl_litr/
- 1.4. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова – lib.onu.edu.ua

2. Відкриті державні реєстри:

- 2.1. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань – kar.minjust.gov.ua
- 2.2. Єдиний державний портал відкритих даних – youcontrol.com.ua

3. Оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій:

- 3.1. Державна служба статистики України – ukrstat.gov.ua
- 3.2. Головне управління статистики в Одеській області – od.ukrstat.gov.ua
- 3.3. Міністерство економіки України – me.gov.ua
- 3.4. Міністерство закордонних справ України – mfa.gov.ua
- 3.5. Національний банк України – www.bank.gov.ua
- 3.6. Міністерство фінансів України - www.minfin.gov.ua

4. Відкриті бази даних:

- 4.1. Міжнародний валютний фонд – www.imf.org
- 4.2. Комісія ООН з торгівлі та розвитку – www.unctad.org
- 4.3. Світова організація торгівлі – www.wto.org

- 4.4. Центральне розвідувальне управління США (ЦРУ) –
www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/
- 4.5. Організація економічного співробітництва та розвитку - www.oecd.org
- 4.6. Азійський банк розвитку - www.adb.org/Countries
- 4.7. Євростат - ec.europa.eu/eurostat
- 4.8. Перелік Інтернет-адрес Центральних банків усіх країн світу -
www.bis.org/cbanks.htm
- 4.9. Historical gross domestic product [Електронний ресурс] // World Bank data. –
Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>
- 4.10. Historical consumer price index [Електронний ресурс] // World Bank data. –
Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>